

Mitä maailmanpolitiikka on?

Virkaanastujaisesitelmä Jyväskylän yliopiston valtio-opin professorin virkaan: 10.11.2004

PEKKA KORHONEN

Otsikon kysymys sisältää ontologisen oletuksen: on olemassa jotain sellaista, mitä maailmanpolitiikaksi voidaan kutsua. Tällainen oletus voidaan hyvin tehdä, ja teenkin. Toisaalta ontologisia kysymyksiä on mielekästä tehdä myös siksi, että ne eivät ainoastaan kohdista huomiota eksistenssiin ja olemukseen, vaan ne myös vahvasti nostavat ne nimet, joilla olemisesta puhutaan, ajattelun keskiöön. Mitä maailmanpolitiikka siis on nimenä, kun sitä tarkastellaan Jyväskylän yliopistoon perustetun valtio-opin, erityisesti maailmanpolitiikan professorin viran näkökulmasta syksyllä 2004?

En ole maailmanhistorian ensimmäinen professori, jonka virkanimikkeessä esiintyy termi maailmanpolitiikka, mutta ei meitä montaa ole. Olen tiedustellut asiaa ystäviltäni eri puolilla maailmaa, sekä tehnyt hakuja verkossa eri kielillä. Tätä hyvin pienimuotoista tutkimusta ei voi pitää absoluuttisen luotettavana eikä kattavana, mutta suuntaa antavana kuitenkin. Japaniksi, kiinaksi, saksaksi, ranskaksi, ja espanjaksi ei löytynyt yhtään; ruotsiksi, tanskaksi ja englanniksi yksi. Ruotsiksi löydyin minä itse. Danmarks Journalisthøjskolesa työskentelee *Jean Monnet professor i verdenspolitik* Hans-Henrik Holm, ja englanniksi löytyi vanhentunut viittaus Heikki Patomäkeen, joka tällä hetkellä työskentelee Helsingin yliopistossa yleisen valtio-opin, erityisesti kansainvälisen politiikan professorina, mutta joka edellisessä virassaan Nottingham Trent Universityssä toimi *Professor of World Politics and Economy* nimisessä virassa – jonka hän oli itse saanut nimetä. Näyttäisin siis olevan kolmas tätä nimeä kantava pro-

fessori ja ensimmäinen, jonka virka on pysyvä. Parhailtaan täytettävänä oleva politiikan tutkimuksen virka Helsingin yliopistossa, jonka ala ennen oli määritelty kansainväliseksi politiikaksi, on nyt määritelty maailmanpolitiikaksi, ja samoin siellä entinen kansainvälisen politiikan suuntautumisvaihtoehto on nimetty maailmanpolitiikan linjaksi. Jyväskylän valtio-opissa vastaavanlainen uudelleennimeäminen tehtiin vuonna 2000, eli silloin maailmanpolitiikka systematisoitiin yhdeksi opiskelupilariksi approbaturista laudaturiin.

Maailmanpolitiikka oppitulojen nimissä näyttää olevan pohjoismainen ilmiö. Yhtenä historiallisena taitekohtana, joka selittää nykyistä tilannetta ainakin Suomessa, lienee eräänä hämyisänä syyspäivänä vuonna 1992 Tampereella pidetty silloisen *Rauhantutkimus*-lehden toimitusneuvoston kokous, missä lehden nimeksi vaihdettiin *Kosmopolis*, alaotsikkonaan *Rauhan-, konfliktin- ja maailmanpolitiikan tutkimuksen aikakauslehti*, ja samalla lehden linja muutettiin uutta nimeä vastaavaan muotoon. Nimi *Kosmopolis* koostuu kahdesta osasta; κόσμος viittaa tunnettuun maailmaan, nimenomaan siihen missä ihmiset asuvat, ja πόλις tietenkin klassiseen kreikkalaiseen kaupunkivaltioon, minkä debateissa länsimaisen politiikkateorian perusta muodostettiin, ja mihin nykyisen politiikka-sanaston etymologiset juuret johtavat. *Kosmopoliksesta* yritettiin tehdä siis jotain uutta, maailmanpolitiikan lehti. Vanhempikin historiallinen juonne tuntuisi linkittävän maailmanpolitiikan pohjoismaisen rauhantutkimuksen traditioon, missä systemaattisesti on pyritty mahdollisimman ho-

listiseen ja monitieteiseen ymmärrykseen maailman kokonaistilanteesta, niin että rauhan ja konfliktin tutkimus on jo varhain liitetty yhteen kehityksen ja eriarvoisuuden tutkimuksen kanssa, ja että tutkimuksessa pyrittiin käyttämään hyväksi sekä yhteiskuntatieteiden että muun muassa taloustieteiden, historian, kulttuurin tutkimuksen, teologian, informaatiotutkimuksen ja teknisten tieteiden näkökulmia. Ei ehkä ole mikään sattuma, että sekä Hans-Henrik Holm että minä olemme molemmat nuorina miehinä kirjoittaneet tutkimuksen Johan Galtungin ajattelusta. Vaikka oppituolien nimissä sana maailmanpolitiikka on toistaiseksi esiintynyt vasta kolme kertaa, käsite maailmanpolitiikka sinänsä esiintyy nykyään kaikissa tuntemissani kielissä varsin yleisesti, ja voi perustellusti odottaa, että se jatkaa alan valtaamista muilta asiaan liittyviltä käsitteiltä. Tällä oletuksella voimme siis pitää Jyväskylän yliopistoa eräänlaisena uuden ajan airuena alan oppituolien nimeämises-

sä. On olemassa selvä syy siihen, miksi sitä valtiopoliitin alaan kuulunutta tutkimussuuntausta, mitä ennen nimitettiin kansainväliseksi politiikaksi, tai kansainväliseksi suhteiksi, yhä useammin nimitetään maailmanpolitiikaksi. Tämä johtuu etabloituneissa nimissä olevista rasitteista. Kansainvälinen politiikka ja kansainväliset suhteet viittaavat oppihistoriallisesti tilanteeseen, missä kansat edustajiensa välityksellä tekevät politiikkaa, tai hoitavat erilaisia suhteita keskenään. Ajatusmalli perustuu traditionaaliseen jakoon sisä- ja ulkopoliittikan välillä, missä ulkopoliittikka ja sitä myöten myös se politiikka, mitä kansainvälisessä tilassa tehdään, on erityisesti valtionjohtajien, ulkoministereiden, diplomaattien ja muiden ulkopoliittikan ammattilaisten tehtäväkenttää. Kansainvälisen politiikan tutkimus on jo kauan sitten mennyt tämän kapean teoreettisen mallin ohitse, mutta nimipoliittikka ei ole pysynyt tutkimusalan laajentumisen mukana. Nimen muuttuessa myös tutkimusalue joutuu uudelleen tarkastelun kohteeksi, eikä maailmanpolitiikka ole syytä yksinkertaisesti ymmärtää kansainväliseksi politiikaksi uudella nimellä.

Maailmanpolitiikka nimenä lähtee liikkeelle määrittelemällä ensin tilan, maailman, jossa politiikkaa tehdään. Tämä maailma yleensä ymmärretään maksimaalisen suureksi tilaksi, mutta maksimaalinen suuruus on vain yksi maailman käsitteen tulkintatavoista. Hannah Arendtin jälkeen jääneistä kirjoituksista kootussa teoksessa *Was ist Poli-*

tik? löytyy mielenkiintoinen fragmentti, missä hän käsittelee maailman ja politiikan käsitteitä yhdessä, ja poimin sieltä seuraavan sitaatin:

Wo immer Menschen zusammenkommen, schiebt sich Welt zwischen sie, und es ist in diesem Zwischen-Raum, daß alle menschlichen Angelegenheiten sich abspielen. Der Raum zwischen den Menschen, der die Welt ist, kann sicher nicht ohne sie bestehen, und eine menschenlose Welt, im Unterschied zu einem menschenlosen Universum oder einer menschenlosen Natur, wäre ein Widerspruch in sich selbst...

Maailma on se tila, joka sijaitsee ihmisten välillä, ja juuri tässä tilassa sijaitsee myös politiikka. Uuden biologisen käyttäytymisekologian, jota esimerkiksi Jussi Viitala Jyväskylän yliopistossa edustaa, näkemysten mukaisesti Arendtin määritelmää voidaan hieman laajentaa ja sanoa maailman käsittävän kaiken tilan älyllisten olentojen välillä; puhtaasti fysikaalisessa tilassa ei ole politiikkaa. Maailma on siten erikokoisia tiloja, kahden olennon välisestä tilasta edellä mainittuun maksimaalisen suureen tilaan, joka koostuu kaikista älyllisistä olennoista. Tilan koko määrittyy kulloisenkin poliittisen tilanteen mukaan, eikä se koskaan ole fiksoitunut mihinkään spesifisiin ja pysyviin rajoihin.

Arendtilainen politiikkakäsitys lähtee siitä, että politiikassa on kysymys aloitteiden tekemisestä ja niiden levittämisestä ihmisten muodostamassa verkostossa, missä alkuperäinen aloite ennen pitkää karkaa esittäjänsä kontrollista ja muuttuu toisenlaiseksi muiden toimijoiden käsissä. Arendtille politiikka on nimenomaan kielellistä toimintaa yhdessä toisten ihmisten kanssa, tai ainakin kielellisyyttä liittyy poliittiseen toimintaan olemuksellisesti. Arendtin politiikkakäsitystä hylkäämättä voisimme tässä kuitenkin – Max Weberin valtamääritelmää jonkin verran kolhien – sanoa, että politiikassa ajetaan tahtoa lävitse muiden tahtojen joukossa erilaisin kommunikatiivisin keinoin. Tämä määritelmä korostaa politiikkaa voluntaristisena toimintana, tietystä syystä. Poliittikan kommunikatiivisuus ei tarkoita pelkästään sen kielellistä tai retorista aspektia, vaikka tämä olennainen ja paljon tutkittu politiikan elementti onkin. Puhetekojen lisäksi myös tekopuheet, eli politiikan tekeminen ruumiillisesti, on ymmärrettävä aidoksi osaksi politiikkaa. Keskittyminen verbaaliin, visuaaliseen,

tai auditiviseen politiikan ymmärtämiseen ei ole pelkkä metodologinen tai tutkimusstrateginen valinta, vaan myös ideologinen kannanotto siihen, mitä politiikaksi kannattaa lukea. Poliitiikan kielellisyys on helpompaa ja vaikuttavampaa minkä tahansa valtarakenteen yläosissa, kun taas mitä vähemmän valtaa jollakin toimijalla on, sitä enemmän hän joutuu osallistumaan poliittiseen toimintaan suoraan ruumiillaan, eikä tämä toiminta edes välttämättä mielly samalla tavalla ilmi poliittiseksi toiminnaksi kuin puhe, koska toiminnasta, joka ei ole verbaalia, ei aina ole selkeästi luettavissa mitään erityistä ohjelmaa. Toisin sanoen, siinä missä istuvat valtionjohtajat pitävät puheita, kulkevat pakolaiset kuraisilla teillä nyytteineen, mutta saman poliittisen tilanteen erilaisia elementtejä kummatkin kommunikaatiomuodot ovat. Toiset argumentoivat virallista *policyä*, toiset argumentoivat kävelen omaa henkiin jäämistään, mutta tahtoa omassa tulevaisuushorisontissaan kaikki nämä poliittiset toimijat osoittavat. Nämä pakolaiset todennäköisesti argumentoivat myös verbaalisesti, mutta se harvoin kuuluu kauas. Mitä suuremmaksi maailman tila rakentuu poliittisissa tilanteissa, sitä suuremmaksi tulee kielellisen poliittisen toiminnan kantavuuden ja kuuluvuuden ongelma ihmisten välillä.

Voluntaristinen määritelmä on tietoisesti asetettu myös sitä ajattelutapaa vastaan, että ihmisten yläpuolella toimisi jonkinlainen verkko, verkosto, rakenne, kulttuuri, systeemi, imperiumi tai mikä tahansa muu vastaava käsite eräänlaisena omana toimijanaan, joka anonymisti kontrolloisi ja ohjailisi ihmisiä, ja analyttisesti eliminoisi yksilöllisen tai ryhmämuotoisen teleologisen toimijuuden käsitteen. Tällaisia reifioituneita ajatusmalleja käytetään yhteiskuntatieteellisessä tutkimuksessa yleisesti Kenneth Burken esittämän jumal-termin tavoin; ne ovat sekä toiminnan peruste että sen lopputulos, ja tällaisessa käsitteellisessä maailmasa poliittinen vaimenee huomaamattomiin. Maailmanpolitiikan tutkimus olkoon politiikan tutkimusta. Tahto, valta, ja toimivat subjektit voidaan löytää mistä tahansa rakenteesta tai verkostosta; etsittäköön politiikan tutkimuksessa niitä. Hannah Arendtin tapa ymmärtää maailma verkostoanalogian mukaisena tilana, jossa nimenomaan yksilöt toimivat poliittisesti, sekä voluntaristinen politiikkakäsitys, sopivat hyvin yhteen.

Myös nimellä maailmanpolitiikka on omia historiallisia rajoitteitaan. Sekään ei ole uusi nimi,

vaan kantaa denotaatioissaan ja konnotaatioissaan joukkoa historiallisia merkityskimppuja. Maailman poliittisena tilana on perinteisesti liittynyt dynaamisten suurvaltojen toiminnallisen tilan määrittelyyn siinä, missä pienet tai stagnoituneet vallat on nähty paikallisesti toimivina yksikköinä. Muutaman esimerkin mainitakseni, jo 2500 vuotta vanha klassinen kiinalainen politiikan teoria, kuten Kongfuzin, määritteli poliittisen toiminnan alueeksi taivaan alaisen maailman, mikä klassisessa kiinalaisessa kosmologiassa tarkoitti sivistyneiden ihmisolentojen asuttamaa maailmaa. Intialaisen valtakuntaopin tunnetuimman edustajan Kautiylan teoreettisen ajattelun lähtökohtana *Arthaśāstrassa* oli valloittaja, kuningas joka pystyi organisoimaan *politynsä* niin vahvaksi ja hyvän elämän ihanteiden mukaiseksi, että hän potentiaalisesti saattoi ottaa valtaansa koko maailman, eikä pelkästään sotilaallisesti valloittamalla, vaan myös houkuttelemalla, niin että muiden kuningaskuntien väestöt asettuisivat kaikkein mieluiten hänen valtansa alle. Portugalilainen ekspansio 1400-luvulta lähtien nosti eurooppalaisessa kirjallisuudessa ”kosmografisen” tilan ajattelun keskiöön; esimerkiksi Duarte Pacheco aivan 1500-luvun alussa saattoi *Esmeraldo de Situ Orbis* – teoksessaan pitää portugalilaisia maailmanhistorian suurimpina valloittajina ja samalla ryhtyä laajaan retoriseen uudelleentulkintaan maailman eri osien keskinäisestä paremmuudesta, ollen näin ensimmäisiä systemaattisia renessanssiajan Eurooppa-ideologeja. Saksalainen poliittisen kulttuurin ja maantieteen suhteita tutkinut Carl Ritter lanseerasi vuoden 1863 luennoissaan *Europa. Vorlesungen an der Universität zu Berlin* termin *Tellurische oder planetarische Zeitalter* ja häneltä innoituksensa saanut saksalainen geopolitiikka samalla tavoin pyrki hahmottamaan koko maapallon poliittista tilaa; näin esimerkiksi Friedrich Ratzel 1882 julkaistusta *Anthropogeographie* teoksestaan lähtien. Ensimmäinen maailmanpolitiikka-termin laajamittainen käyttö myös liittyy saksalaiseen ulkopoliittiseen keskusteluun. Valtakunnankansleri Otto von Bismarckin eron (1890) jälkeistä aikaa Saksan ulkopoliitikassa luonnehditaan usein maailmanpolitiikan ajaksi, millä tarkoitetaan sitä, että siinä missä Bismarck oli pyrkinyt keskittymään eurooppalaisen voimatasapainon hallintaan, häntä vastustava *Weltpolitik*-suuntaus pyrki laajentamaan nuoren, nousevan ja yhdistyneen Saksan toimintapiiriä kaikkialle maailmaan, sekä hankkimalla siirtomaita merten takaa sieltä

mistä niitä suinkin sai että ennen pitkää myös haastamalla erityisesti Britannian hegemonian. Geopolitiikan edustajat alusta lähtien olivat *Welt-politiikin* kannalla.

Ratzelin ruotsalaisen seuraajan Rudolf Kjellénin vuonna 1905 ensimmäisen kerran ilmestyneen pääteoksen *Stormakterna. Konturer kring samtids storpöolitik* teoreettisena tilana oli *den planetariska situationen*, missä toimi yksiköitä nimeltään *världsmakter*. Ensimmäisen englanninkielisen maininnan nimenomaan maailmanpolitiikasta olen löytänyt Kjellénin brittiläisen kollegan Halford J. Mackinderin klassisesta vuoden 1904 artikkelista *The Geographical Pivot of History*, missä hän puhuu asiasta nimeltä *world's politics*. Yhdysvaltalaisessa geopolitiikassa ja sitä seuranneessa strategisessa tutkimuksessa käsite *world politics* on ollut tavallinen ainakin Nicholas John Spykmanin vuoden 1942 teoksesta *America's Strategy in World Politics* lähtien. Alan aikakauslehti nimeltään *World Politics* on toiminut vuodesta 1948 lähtien, eli sen perustaminen sijoittuu kylmän sodan alkuaikoihin. Erityisesti 1990-luvun loppupuolelta lähtien termi *world politics* on esiintynyt tiuhaan tahtiin yhdysvaltalaisessa keskustelussa, samaan aikaan kun tietoisuus sen ehdottomasta sotilaallisesta ylivallasta on syventynyt maan ulkopoliittisen ja intellektuaalisen eliitin parissa. Maailmanpolitiikka ja suurvaltapolitiikka ovat käsitehistoriallisesti olleet synonyymejä.

Maailmanpolitiikka-termin nykyinen käyttötapa Pohjoismaissa edustaa toisenlaista tulkintaa tilanteesta. Maailmanpolitiikka näyttäytyy siinä huomattavasti monisyisempänä kokonaisuutena kuin vain suurvaltapolitiikka, tai kansojen edustajiensa välityksellä tekemä politiikka. Vaikkapa suomalainen nuori neitonen saattaa harjoittaa maailmanpolitiikkaa tukemalla rahallisesti kummilasta Nepalissa, kasvattamalla omat perunansa luomuna ja osallistamalla kriittiseen sähköpostikeskusteluun Yhdysvaltain ulkopoliitiikasta. Hannah Arendtin sanoin ”im Mittelpunkt der Politik steht immer die Sorge um die Welt”, eli politiikan keskiössä on aina murhe tai huoli maailmasta, minkä kokoiseksi se tilana kulloinkin sitten määrittyykään. Yleinen tietoisuus maailman ongelmien nivoutumisesta toisiinsa on joka tapauksessa kasvanut, ja kommunikaatiojärjestelmät ovat parantuneet, niin että eri puolilla maapalloa tapahtuviin prosesseihin ylipäänsä voidaan nyt kohdistaa omaa, tilanteisiin vaikuttamiseen pyrkivää tahtoa. Maailma poliitti-

senä tilana, ja maailmanpolitiikka toimintakäsitteenä, ei ole enää pelkästään suurvaltojen reviiiriä, samalla kun politiikka käsitteenä on laajentunut laajalti valtion käsitteen määrittämän poliittisen tilan ulkopuolelle.

Valtiota ei enää edes välttämättä tarvita käsitteenä maailmanpolitiikassa. Näin on erityisesti silloin, kun ihmisten välisen tilan suruja ei tematisoida hallinnollisina ongelmina, vaan poliittisena toimintana. Savolainen, itäpualainen ja ehmeläinen ihminen voivat rakentaa välilleen suoraan poliittisen tilan, maailman, eikä heidän välilleen tarvita käsitteellisesti valtiota. Kun tätä oppituolia aikoinaan yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa hahmoteltiin, nimenä käytettiin yksinkertaisesti maailmanpolitiikan professuuria. Jossakin vaiheessa hallinnollista prosessia kohtalo astui peliin mukaan ja muutti viran nimeksi valtio-opin, erityisesti maailmanpolitiikan professorin viran, Helsingin yliopiston yleisen valtio-opin laitoksen vanhan mallin mukaisesti. Viran nimi ei ole nykyisessä katsannossa täysin onnistunut; sen kanssa pitää vain tulla toimeen. Nimi heijastelee toisen maailmansodan jälkeen rakennettua käytännöllistä rajaa valtio-opin ja kansainvälisen politiikan oppiaineiden välillä, mutta tämä on pelkästään yksi historiallinen konstellaatio. Tietyissä mielessä viran nykyinen nimi on tautologia, koska valtio-opilla ja maailmanpolitiikalla ei oikeastaan ole eroa; ne tutkivat samaa ihmisten välistä maailmaa, samanlainen teoriakirjallisuus käy molempiin, ja ne käyttävät samanlaista metodologiaa. Toisessa mielessä kyse ei ole tautologiasta, mutta nimessä esiintyvä alitussuhde on väärin päin; valtio-oppi voidaan ymmärtää siksi osaksi maailmanpolitiikkaa, minkä tutkimuksessa tematisoidaan edelleen valtion käsite. Maailmanpolitiikka sen sijaan on yleistä ja holistista politiikan tutkimusta, joka yhdistää sekä perinteisen valtio-opin että kansainvälisen politiikan tutkimuksen. Toisin sanoen, se pitää tätä traditionaalista jakoa turhana, tarpeettomana ja vahingollisena hyvälle politiikantutkimukselle.

Valtio on joka tapauksessa edelleen relevantti käsite maailmanpolitiikassa. Ihmiset voivat harjoittaa politiikkaa keskenään ilman kiinteitä rakenteita, mutta turvallisuuden, tarpeiden tyydytyksen ja kulttuurisen jatkuvuuden turvaamiseksi tarvitaan hallinnollisia organisaatioita, joista valtio on tärkein. Esimerkiksi yhä suuremmalle osalle maailman ongelmista – kehityksen, demokratian, ihmisoikeuksien, eläinten oikeuksien, biodiversitee-

tin yms. hyvien asioiden turvaamisesta riistoa harjoittavien monikansallisten yritysten, konfliktien, terrorismin ja vastaavien pahojen asioiden kontrolliin – esitetään ratkaisuvaihtoehdoksi jonkinlainen globaalitason ratkaisu, tai paikallisissakin ratkaisuissa pyritään pitämään globaalitaso koko ajan näkyvillä. Maailma tässä mielessä on myös hallinnollinen ongelma, jonka yhdeksi ratkaisuksi ehdotetaan maailmanvaltiota, eli kaikkien ihmisten väliset suhteet itseensä sisällyttävää poliittista ja hallinnollista organisaatiota. Tietyissä historian vaiheissa Yhdistyneitä kansakuntia ajateltiin tällaisen maailmanhallituksen muodostavaksi organisaatioksi; tällä hetkellä etenkin yhdysvaltalaisessa keskustelussa nimenomaan Yhdysvaltoja argumentoidaan globaaliksi Leviathaniksi, maailman poliittiseksi yhdistäjäksi, ja se on jossakin määrin onnistunut tällaisen ideologian lävitse lyömäänkin. Esimerkiksi koskaan maailmanhistoriassa ei Yhdysvaltain presidentinvaaleja ole seurattu niin intensiivisesti kaikkialla maailmassa kuin nyt syksyllä 2004, eikä kyseessä ole pelkästään seuraaminen, vaan internetissä ja kyselytutkimuksia tehden maailmalla toimii useita erilaisia organisaatioita, joiden avulla ainakin potentiaalisesti varsin suuri osa maailman kansalaisista voi äänestää näissä vaaleissa, olipa heidän muodollinen kansalaisuu-

tensa mikä tahansa. Mitään virallista statusta Yhdysvaltain kansalaisten ulkopuolisella äänestämällä ei tietysti ole, mutta koska kyseessä ovat olleet eräässä mielessä maailman johtajan vaalit, niin maailman johtamisen legitimeettiin liittyvissä kysymyksissä sillä on merkitystä. Yhdysvaltain presidentinvaaleihin liittyvää visuaalista, vaikkakin siis epävirallista, materiaalia on näkynyt myös Jyväskylän katukuvassa kunnallisvaalimainosten ohessa, eli nämä vaalit ovat tunkeutuneet osaksi arkipäiväistä julkista elämää, ja näin niillä puolestaan konstruoidaan maksimaalisen suurta ihmisten välistä maailmaa yhtenä poliittishallinnollisena organisaationa. Perinteinen kansainvälisen politiikan tutkimus saattaisi tässä tilanteessa tarjota esimerkiksi hegemoniateoriaa tilanteen analysoimiseen, mutta maailmanpolitiikan tutkimus voi aivan yhtä hyvin ottaa käyttöön esimerkiksi klassisen Thomas Hobbesin tai John Locken rakentaman sopimus-teorian, ja tarkastella nykytilannetta niiden antamasta perspektiivistä käsin. Koska valtio tematisoituu tässä argumentaatiossa, voidaan sitä tarkastella myös klassisin valtio-opillisin välinein. Maailmanpolitiikassa ei ole mitään ennalta määrättyjä tutkimuksellisia, teoreettisia tai metodisia rajoja.